

Pars prima de vniuerso

homibus ad admirationē sapiētie creato-
ris et ad philosophandū de puidētia ipi?
Si vō alieno instinctu hoc facit hmōi na-
tura pueniet hec eadē ad creatorē et fiet p
hoc manifestior in rebus hmōi puidētia
diuina cū inuentū fuerit q̄ p eius instinctū
et filant aranee et texunt fila sua et retia et
venatur. Si aut nō puenierit hoc vsq; ad
creatorē; necesse ē vt veniat hoc ad aliam
substantiā nobiliozē q̄ sit aranea et hoc vlt
vnam vel multas que si fuerit vna sola ap-
parebit eē regitiua oim aranearū docens
eas hmōi viuēdi artificia vel instigās eas
ad hoc vt illa exerceāt qd̄ vel erit ei cōmis-
sū a creatore vel erit eidez innatū p vtrāq;
aut viarū istarū appet euidēter oia hmōi
artificia et esse et exerceri ppter videntiam
creatoris. Eodē mō si multe fuerint hmōi
substantie regitiue aranearū nō poterit eē
dubiū qn̄ regnū huiusmōi sit eis vel inna-
tū vel cōmissum a creatore. Tu ergo atten-
de in hijs et similibus q; nō ē contendēdū
recte philosophantibus de vocabulis aut
nominibus quin potius siue litigio et con-
tentione sicut vtitur cōmunitas hominū;
Extraneitas autem quam repudiat vsus
communis in vocabulis modis omnib;
fugienda est philosophantibus. Similit̄
et vacuitas earum nisi forte defectus neces-
sitas cogat noua vocabula fingere aut sal-
tē circūvolutionibus vtendū est eis ppter
hoc igit̄ aristoteles noluit dicere virtutes
que sunt in semibus artes eē vel artificia.
sed similes artificijs quāq; absq; abusiōe
intollerabili dixisse potuisset eas eē quas-
dā artes seu quedā artificia nature. Neq;
ptendēdū est tibi sup hoc q̄ pdixi videli-
cet vtrū aranee sciant facere qd̄ faciūt. vel
vtrū scientie tibi faciant quod faciunt. Cū
vsus p̄munis hominū recipiat eas et scire
opari et scienter opa hmōi et tantillum lu-
minis accepisse eas a luminositate sapiē-
tie creatoris ad acquirendū sibi sustētatio-
nē vite sicut dixi verū aut p mediū siue me-
dia an imediate nō diffinitio hic qm̄ eē et vi-
ta imediate vident̄ pcedere a creatore et
creari ab ipso et ppter hoc fortassis vide-
atur alicui q̄ in ista modica lumina sicut
et magna descendant ab ipso super hmōi
creaturas sicut et nobilissima lumina que
vocātur dona gratiarū scientieq; et vtutes
sublimes dicūtur ab ipso imediate descen-
dere sup homines et angelos beatos. In-
tū igit̄ determinatū sit tibi p hec oia hmōi

que p̄nominata sunt p puidētiā creato-
ris et esse et fieri.

Uoniā autē datū est a creatore oī
q̄ bus corpibus vt possint sibi acqui-
rere loca naturalia hoc ē naturis
suis cōgruētia et virtutes etiaz ad hoc eis
date sunt ab eodē qbus hec acquirat per
motū et quibus etiā in eis quiescant non ē
tibi dubitandū qn̄ p puidētiā creatoris
sunt mot̄ eorū et qetes p̄sertim cū mot̄ na-
tural' vniuscuiusq; corpis nō tā sit inq̄sitō
loci natural' q̄ etiā fuga inatural' at; p̄tra-
riū. Uides igit̄ euidēter q; corpa naturalia
sibi puidēt naturaliter ad cōseruationē
sui esse et a locis nociuis pfugā et de locis
salutaribus p motus et inclinatioēs natu-
rales et hec ē causa vt mihi videt̄ que idu-
xit aristotelē naturā hmōi in corpibus na-
turalibus quasi quandā vitam eē quoniā
in viuētib; hmōi puidētissima euiden-
tissima est videlicet qua declināt noxia et
querūt sibi salutaria at; pficua. Et in qui-
busdam quidem animalib; naturalis pe-
ricia et ars innata medicinalis. Quis em̄
docuit bufonē alieno morsu atq; veneno
vulneratū rutam adire et eidē locū vulne-
ris affricare et ppter hmōi affricationē a
periculo veneni curari et hoc idem de sal-
ua facere creditur a multis. Similiter q;
docuit cattam p affricationē suam ad her-
bam que nephya nominat̄ concipere pos-
se et sic defectū masculi supplere. Eodem
mō et equas exponere se flatui venti vt et
eius afflatu at; attractu conciperēt. Quis
vero docuit pisces quosdā postq; in aquā
effusa fuerint oua eoz semine suo supfun-
dere alios aut generare nō posse. Deniq;
q; docuit aquilas et coruos reiuuenescere
et in iuuentutē suā modis qb; alibi au-
diuisti renouare. Quis docuit scorpiones
exteriora t̄m manū in hominib; pcutere
palinis aut parcere vel qd̄ verius credo ti-
mere ne forte ab eis inclusi capti detineā-
t̄ ab exteriorib; manū minime timent.
Sunt et alia innūera que hystoriographi
nature de hmōi scripserūt in qbus omnib;
manifestū ē tibi et cōiter dici artes q̄sdam
et artificia et ingenia nature dici et nō im-
merito. Ista tamen vocabula vsq; ad na-
turas inanimatorū corpū neminē adhuc
audiuim; extendisse etiā hoc ē ppter pui-
tatem suam et vt ita dicam tenuitatem lu-
minis. Nulli em̄ philosophantiū audiui-
m; dixisse ponderosa corpa inclinari vel